

Sesja Rady Naukowej Instytutu Ekologii PAN w Mikołajkach

(12-13 IX 1976 r.)

Rada Naukowa i Dyrekcja Instytutu Ekologii PAN zaprosiły liczne grono osób do Mikołajek na uroczystą sesję związaną z ćwierćwieczem Stacji Hydrobiologicznej — mikołajskiej kontynuatorki przedwojennej Stacji Wigierskiej¹. Dwudniowa sesja zorganizowana była nadzwyczaj sprawnie i miło siłami pracowników Stacji a ściślej — siłami pracowników obu jednostek organizacyjnych Instytutu Ekologii PAN, które swą wspólną siedzibę mają na tym samym, zawsze pełnym uroku miejscu nad brzegami dimiktycznego, eutroficznego Jeziora Mikołajskiego: Pracowni Środowisk Podmokłych IE i Stacji Terenowej IE.

O tym, dlaczego wbrew tradycji Stację Hydrobiologiczną nazwano ostatnio Stacją Terenową, dowiedziało się zebrane w Mikołajkach grono w czasie objazdu terenów „poligonu mazurskiego”, na którym liczna rzesza ekologów wodnych i lądowych z pomocą chemików, fizjologów, geografów i geologów będzie pod przywództwem swego koordynatora — Instytutu Ekologii PAN — rozwiązywać zagadki mechanizmów odpowiedzialnych za ruchy pierwiastków biogenych w krajobrazie. Stacja musiała więc stać się z konieczności bazą dla specjalistów reprezentujących wiele dziedzin nauki. Ponieważ trudniej zmienić jej zaplecze techniczno-laboratoryjne niż nazwę, rozpoczęto — tym razem zgodnie z polską tradycją — od zmiany nazwy.

Niełatwo też zmienić atmosferę miejsca, któremu nadały swe piętno lata pionierskiej pracy Państwa Andrzeja i Wandy Szczepańskich, lata intensywne badań nad produktywnością i eutrofizacją jezior owocujące obecnie uznaniem świata nauki dla polskiej hydrobiologii, lata kursów i szkolenia młodych adeptów tej dziedziny, z których niejedni zachować musiał w pamięci trud kilkudniowych ekspedycji stacyjnym statkiem badawczym „Kopernik” na Mamry, satysfakcję z długich dyskusji w pracowni studenckiej, czy zapach pieczonych ziemniaków wydobywający się z przygasającego ogniska.

Pomimo całej złożoności nowego problemu węzłowego i nowej, kompromisowej nazwy Stacji, atmosfera pozostała więc niezmienną. W czasie sesji sprzyjał jej zresztą program. Obrony dwóch wielce udanych rozpraw doktorskich o problematyce hydrobiologicznej i dwie prezentacje osiągnięć naukowych polskiej hydrobiologii uzyskanych w oparciu o Stację w jej najlepszych latach (A. Szczepański oraz A. Hillbricht-Ilkowska i Z. Kajak). Wreszcie objazd terenów „poligonu” — siłą rzeczy przede wszystkim objazd kilku jezior, które zawsze bardziej rzucają się w oczy niż las, łąka czy pole, i których walory krajobrazowe (w sensie potocznym) w krajobrazie (w sensie naukowym tego słowa) trudno jest przecenić.

W czasie sesji poprowadzonej w świetnym tempie przez wybitnego specjalistę w tym zakresie — doc. W. Grodzińskiego — padało wiele komplementów pod adresem Stacji, jej organizatorów i ludzi związanych z nią naukowo. Jednego z nich nie sposób tu nie powtórzyć: „nigdy jeszcze nie widzieliśmy tylu doskonałych syntez w czasie jednej zaledwie godziny...”. Dotyczył on wyśmienitej pre-

¹ Krótki zarys historii Stacji Hydrobiologicznej Instytutu Ekologii PAN (dawniej — Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN) przedstawił na tych łamach z okazji jej 20-lecia Jan Igor Rybak (Wiad. ekol. 17, 1971, str. 435—438). Zachęcam do ponownego sięgnięcia po ten miły, ilustrowany tekst, który jest dziś równie aktualny, jak przed kilkoma laty.

zentacji osiągnięć naukowych Zakładu Hydrobiologii Instytutu Ekologii PAN dokonanej przez doc. A. Hillbricht-Ilkowską.

Do komplementu tego przyłączył się również Sekretarz II Wydziału PAN, prof. A. Urbanek, który w swym podsumowaniu stwierdził, iż „rozwój niewielkiej grupy Kajaka w znany w świecie Zakład Hydrobiologii jest świetną miarą postępu, jaki uczyniła polska hydrobiologia”.

Prezentacje A. Szczepańskiego oraz A. Hillbricht-Ilkowskiej i Z. Kajaka wywołały też dość namiętną dyskusję na temat niedocenianego, wielostronnego znaczenia stacji terenowych dla nauki, dla jej merytorycznych osiągnięć, jej popularyzacji, kształcenia kadr i dla jej dobrego imienia wśród społeczeństwa. O dobrej robocie, jaką na tym ostatnim polu spełniła Stacja Hydrobiologiczna, świadczy wspaniały medal „250-lecia miasta Mikołajki”, który Naczelnik tego miasta Pan inż. A. Grabowski złożył w czasie sesji na ręce założyciela Stacji doc. A. Szczepańskiego.

Z. M. Gliwicz